

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.145/2023/27.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. február 13. és február 15. napjain tartott nyilvános ülésen meghozta, 2024. február 15. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. március 30. napján meghozott és kihirdetett 28.B.93/2021/82. számú ítéletét Terhelt1 I. rendű. Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak vonatkozásában megváltoztatja.

Terhelt3 III. rendű vádlottat 200 (kétszáz) napi tétel, napi tételenként 2.000,- (kétezer) forint összegű, összesen 400.000,- (négysszázezer) forint pénzbüntetésre is ítéli, amelyet meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Terhelt4 IV. rendű vádlottat 200 (kétszáz) napi tétel, napi tételenként 1.500,- (ezerötszáz) forint összegű, összesen 300.000,- (háromsszázezer) forint pénzbüntetésre is ítéli, amelyet meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Terhelt4 IV. rendű vádlottal szemben a vagyonekobbzást kizárólag 1.500.000,- (egymillió-ötszázezer) forint erejéig rendeli el, e körben a gépkocsira vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Terhelt1 I. rendű vádlott esetében az őrizet utolsó napja 2018. február 22., e vádlott 2018. augusztus 24. napjától 2019. április 2. napjáig ingatlanra korlátozott, 2019. április 3. napjától 2019. december 18. napjáig közigazgatási területre korlátozott bűnügyi felügyelet alatt állt.

Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében az őrizet utolsó napja 2018. február 25., e vádlott 2018. augusztus 24. napjától 2019. június 6. napjáig ingatlanra korlátozott, 2019. június 7. napjától 2019. december 18. napjáig közigazgatási területre korlátozott bűnügyi felügyelet alatt állt.

A bűnjeljegyzék 10. tétele alatt nyilvántartott 1 darab biankó aláíró kartont is – a lefoglalás megszüntetése mellett – az iratok között rendeli kezelni.

Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében a kiadni rendelt tárgyak visszatartására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Az elsőfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak egyetemlegesen 127.980, - (százhuszonhétezer-kilencszáznyolcvan) forintot, Terhelt3 III. rendű vádlott külön 932.056,- (kilencszázharminckétezer-ötvenhat) forintot köteles megfizetni, a fennmaradó 3.650.895,- (hárommillió-hatszázötvenezer-nyolcszázkilencvenöt) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Terhelt1 I. rendű vádlott személyi adatai között a cím1 szám alatti címet lakcímként, míg az cím2 szám alatti címet tényleges tartózkodási helyként jelöli meg.

Az ítéltábla ítélete ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2023. március 30-án tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 28.B.93/2021/82. számú ítéletében bűnösnek mondta ki

- Terhelt1 I. rendű vádlottat információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 375. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §);

- Terhelt2 II. rendű vádlottat bűnsegédként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont], folytatólagosan és felbujtóként elkövetett pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a), b) pont], felbujtóként elkövetett közokirat-

hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §);

- Terhelt3 III. rendű vádlottat bűnsegédként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében [Btk. 375. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §);

- Terhelt4 IV. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a), b) pont] és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont].

[2] Terhelt1 I. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett információs rendszerben lévő adat jogosulatlan megváltoztatásának büntette [Btk. 423. § (2) bekezdés b) pont], Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottakat folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett információs rendszerben lévő adat jogosulatlan megváltoztatásának büntette [Btk. 423. § (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[3] Terhelt1 I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre, 5 év pénzügyekkel foglalkozó alkalmazottja foglalkozástól eltiltásra és mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés napi tétele összegét 1.000,- forintban, így e büntetés teljes összegét 200.000,- forintban állapította meg. Vagyoneklobzást rendelt el a vádlottal szemben 5.741.162,- forint erejéig és a cím1 szám alatti ingatlan vádlottat illető ½ tulajdoni hányadára.

[4] Terhelt2 II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 6 év szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és mellékbüntetésül 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés napi tétele összegét 1.500,- forintban, így e büntetés teljes összegét 450.000,- forintban állapította meg.

[5] Terhelt3 III. rendű vádlottat halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és mellékbüntetésül 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Vagyoneklobzást rendelt el a vádlottal szemben a rendszám5 forgalmi rendszámú, Opel Z-C/S típusú személygépkocsira, annak forgalmi engedélyére és indítókulcsára.

[6] Terhelt4 IV. rendű vádlottat halmazati büntetésül 2 év – végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre ítélte. Vagyoneklobzást rendelt el a vádlottal szemben 1.500.000,- forint erejéig, illetve a rendszám1 forgalmi rendszámú, Alfa Romeo 147 típusú személygépkocsira.

[7] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát valamennyi vádlott esetében börtönben határozta meg, továbbá megállapította, hogy a vádlottak – Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

[8] Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak által előzetes fogva tartásban és ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítani rendelte, oly módon, hogy egy nap előzetes fogva tartásban töltött idő, illetőleg négy nap bűnügyi felügyeletben töltött idő egynapi szabadságvesztésnek felel meg.

[9] Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak tekintetében rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[10] Vagyonekmozgást rendelt el

- a cím1 szám alatt található ingatlanban tanú1t illető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadra,
- tanú5 tulajdonában álló rendszám2 forgalmi rendszámú, Honda Civic típusú személygépkocsira,
- tanú11 tulajdonában álló rendszám3 forgalmi rendszámú, BMW márkájú személygépkocsira,
- a cím5 szám alatt található ingatlanban név3t illető 60/80 tulajdoni hányadra,
- terhelt5 vádlott bank1 Nyrt.-nél vezetett bankszámlaszám1 bankszámlaszámon kezelt 105.800,- forintra.

[11] A lefoglalás megszüntetése mellett a bűnjelként kezelt tárgyi és okirati bizonyítékoknak a büntetőügy iratai között történő kezelését rendelte el, a Nokia és a HTC márkájú mobiltelefonokat Terhelt1 I. rendű vádlottnak, az rendszám4 forgalmi rendszámú, Opel Combo típusú személygépkocsit, a Lenovo márkájú laptopot, a Sony Xperia típusú tabletet, az Iphone márkájú mobiltelefont, 2 darab SIM kártyát Terhelt2 II. rendű vádlottnak, a Huawei P30 típusú mobiltelefont és a HP márkájú laptopot Terhelt3 III. rendű vádlottnak, míg a Samsung márkájú mobiltelefont Terhelt4 IV. rendű vádlottnak rendelte kiadni.

[12] A vádlottak részére kiadni rendelt tárgyakat Terhelt1 I. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés és a vagyonekmozgás, Terhelt2 II. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés, a vagyonekmozgás és a bűnügyi költség, Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a vagyonekmozgás és a bűnügyi költség, Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében a vagyonekmozgás biztosítására visszatartotta.

[13] Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből valamennyi vádlottat egyetemlegesen 170.640,- forint, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottakat egyetemlegesen 260.200,- forint, Terhelt3 III. rendű vádlottat külön 1.956,- forint megfizetésére kötelezte, a fennmaradó 229.230,- forint viselését az államra terhelte.

[14] Az ítélet ellen az ügyész valamennyi vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása, Terhelt1 I. rendű vádlott és a védője enyhítés és a vagyonelkobzás mellőzése, Terhelt2 II. rendű vádlott és a védője felmentés, Terhelt3 III. rendű vádlott és a védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, tanúl és tanú5 vagyoni érdekeltek a vagyonelkobzás mellőzése érdekében jelentettek be fellebbezést.

[15] Terhelt4 IV. rendű vádlott és a védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vette.

[16] Az ügyész a fellebbezése írásos indokolásában kifejtette, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak esetében a súlyosító körülmények nagy száma és nyomatéka legalább a középértékhez közelítő tartamú szabadságvesztés kiszabását indokolják, csakis ez felelhet meg a bünteteskiszabási elveknek, illetőleg alkalmas a büntetési célok elérésére. A kiemelt tárgyi súlyú bűncselekményt megvalósító Terhelt3 III. rendű vádlott vonatkozásában – a bűnsegédi magatartása ellenére – sem állnak fenn az enyhítő szakasz alkalmazásának feltételei. A pénzmosás büntetében a bűnösségét tagadó Terhelt4 IV. rendű vádlottal szemben kiszabott végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés sem szolgálja megfelelően a generális és speciális prevenciót, így e vádlott esetében az ügyészség ugyancsak a középértékhez közelítő tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását látta szükségesnek.

[17] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli ügyészség) a felterjesztett ügyiratokkal együtt megküldött indítványában a vádlottak, a védők és a vagyoni érdekeltek fellebbezését alaptalannak értékelte, míg az ügyészi fellebbezést Terhelt4 IV. rendű vádlott tekintetében módosítva tartotta fenn.

[18] Rámutatott arra, hogy a törvényszék a büntetőeljárást a perrendi szabályokat betartásával folytatta le, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó abszolút vagy relatív eljárási szabálysértést nem valósított meg. Tényállásfelderítési kötelezettségének eleget tett, a törvényesen és hiánytalanul beszerzett bizonyítékok okszerű, az iratok tartalmának is megfelelő értékelésével teljes és hibátlan tényállást állapított meg. A tényállás nem szenved a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt megalapozatlansági okokban, így az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmas, a törvényszék által megállapított tényállás a fellebbviteli eljárásban irányadó.

[19] Utalva arra, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott az előkészítő ülésen részletesen nyilatkozott a személyi körülményeiről, szükségesnek tartotta az elsőfokú ítélet indokolásának személyi részét kiegészíteni azzal, hogy a vádlott

- általános iskolát végzett, OKJ tanfolyamon vagyonőri szakképzettséget szerzett,
- nőtlen családi állapotú, eltartására szoruló kiskorú gyermeke nincs,
- a cég6.-nél dolgozik, havi jövedelme 350.000,- forint,

- vagyonát képezi az rendszám1 forgalmi rendszámú, Alfa Romeo 147 típusú személygépjármű,
- betegsége nincs.

[20] Álláspontja szerint a törvényszék maradéktalanul eleget tett az indokolási kötelezettségének, a bizonyítékokat tényállási pontonként, az iratok tartalmának megfelelően ismertette, azokat egyenként és összességükben értékelte. Kellő részletességgel adott számot arról, hogy a tényállást mely bizonyítékokra alapította, az egymásnak ellentmondó terhelti vallomások közül melyiket fogadta el, illetőleg a vádlottak védekezését miért vetette el. Helytálló érveléssel vezette le, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottnak a kényszerre és fenyegetésre alapított védekezése miért dőlt meg. A bizonyíték-értékelési tevékenysége megfelel a formállogika szabályainak, iratellenes megállapítást nem tartalmaz. A törvényszék indokolása kiterjedt a bizonyítási indítványok elutasításának okaira is, ezek között Terhelt1 I. rendű vádlott elmeorvos-szakértői vizsgálata – a polgári ügyben készült pszichológus szakértői vélemény és a pszichiátriai beutaló ellenére – csakugyan nem volt indokolt, ugyanis semmilyen adat nem utal arra, hogy a terhelt az elmeműködés kóros állapotában lett volna a cselekmény elkövetésekor, illetve lenne jelenleg.

[21] A fellebbviteli ügyészség kiemelte, hogy a vádlottak felmentésére kizárólag eltérő tényállás alapján lenne lehetőség, melynek megállapítására – a felülmérlegelés tilalmára is tekintettel – másodfokú eljárásban nem kerülhet sor.

[22] Meglátása szerint a törvényszék a tényállásból okszerűen következett a vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények jogi minősítése megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak, a jogi indokolás részletes és színvonalas. Egyetértett azzal, hogy az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásnak szükségszerű eszközcselekménye a Btk. 423. § (2) bekezdés b) pontja szerinti bűncselekmény, amellyel látszólagos anyagi halmazatot képez, tehát a felmentő rendelkezések is törvényesek.

[23] A büntetéskiszabás körében szükségesnek tartotta a bűnösségi körülmények kiegészítését azzal, hogy további súlyosító tényező a vagyon elleni bűncselekmény többszörös minősülése, ugyanakkor enyhítő körülmény az e cselekménnyel okozott kár megtérülése, ennek nyomatéka viszont igen csekély, mivel az a vádlottaktól független okra vezethető vissza, a sértetteket a pénzintézet kártalanította.

[24] Hangsúlyozta, hogy a vádlottak jelentős tárgyi súlyú, többszörös bűnhalmazatban álló, részben többszörösen minősülő bűncselekményeket valósítottak meg. Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak a bűnelkövetésben vezető, irányító szerepet töltöttek be, előbbi az ún. alvó számlákon fellelhető összegek elutalásában, utóbbi pedig a bűncselekményből származó összegek realizálásában, azok „kifehérítésében” vállalt döntő szerepet. Nyomatókat kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott a cselekményét banki ismeretei és foglalkozása felhasználásával követte el, ami a pénzintézetek szabályszerű, prudens működésébe vetett bizalom megingatására volt alkalmas. Terhelt2 II. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak tekintetében figyelembe kell venni azt is, hogy a pénzmosás

napjainkra igen elszaporodottá vált. Az ilyen bűncselekmények elkövetőinek felelősségre vonásához alapvető bűnüldözési és társadalmi érdek fűződik, velük szemben – a speciális prevenció mellett – fokozottan kell törekedni az általános bűnmegelőzési célok érvényre juttatására, annak érdekében, hogy a büntetés hatékonyabban tartson vissza másokat a hasonló jellegű bűncselekmények elkövetésétől.

[25] A fellebbviteli ügyészség úgy ítélte meg, hogy a törvényszék a bűnösségi körülményeket nem a valós súlyuknak megfelelően értékelte, eltúlzottan enyhe, a büntetési célok elérésére alkalmatlan joghátrányt alkalmazott, amikor a szabadságvesztés tartamát jelentősen a középmérték alatt, Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében a büntetési tétel törvényi minimumában, Terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében a törvényi minimumot alig meghaladóan, míg Terhelt3 III. rendű vádlott vonatkozásában enyhítő szakasz alkalmazásával határozta meg. A vádlottakkal szemben kizárólag felemelt tartamú, a középmértéket jobban közelítő, illetve Terhelt4 IV. rendű vádlott tekintetében tényleges szabadságelvonnással járó szankció az, ami megfelelően tükrözi a bűncselekmények tárgyi súlyát, az elkövetők társadalomra veszélyességét, a bűnösségük fokát, valamint a bűnösségi körülményeket.

[26] Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében – figyelemmel a személyi körülményeire – indokoltnak tartotta pénzbüntetés kiszabását is, mivel annak valamennyi törvényi feltétele fennáll. Ez esetben szükségesnek tartotta az arról történő rendelkezést, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[27] A terhükre rótt bűncselekményeket foglalkozásuk felhasználásával, szándékosan megvalósító Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében egyetértett a foglalkozástól eltiltás kiszabásával.

[28] Törvényesnek értékelte a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával, a vagyoneklobzással, az előzetes fogva tartásban és bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításával, a pénzbüntetés átváltoztatásával, a bűnjelekkel és a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos ítéleti rendelkezéseket.

[29] A vagyoneklobzás körében kérte figyelembe venni, hogy ennek az intézkedésnek a ténybeli alapjait – melyeket a törvényszék a bizonyítékok törvényes és okszerű mérlegelése útján állapította meg – az elsőfokú ítélet maradéktalanul tartalmazza, így a védelemnek és a vagyoni érdekelteknek a vagyoneklobzás mellőzését célzó fellebbezései a fellebbviteli eljárásban nem vezethetnek eredményre.

[30] Kérte az előzetes fogvatartásra vonatkozó adatokat akként pontosítani, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott 2018. február 22-ig, Terhelt4 IV. rendű vádlott 2018. február 25-ig volt őrizetben, ugyanis a terhelt ugyanazon a napon két különböző kényszerintézkedés hatálya alatt nem állhat, ilyen esetben mindig a súlyosabb kényszerintézkedést kell az adott napra vonatkozóan megjelölni.

[31] Mindezekre tekintettel a fellebbviteli ügyészség indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és

- Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak esetében a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát lényeges mértékben súlyosítsa,
- Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés tartamát emelje fel, mellőzze a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést, a vádlottat ítélje pénzbüntetésre és közügyektől eltiltásra is, továbbá rendelkezzen a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésről,
- Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak előzetes fogvatartására vonatkozó adatokat pontosítsa,

egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[32] Terhelt1 I. rendű vádlott védője a fellebbezése írásos indokolásában kérte figyelembe venni, hogy a védelem labilis, befolyásolható személy, pszichiátriai kezelés alatt állt a cselekmény megvalósítása idején, miként áll jelenleg is. Elmeállapotának e sajátossága megkönnyítette a bűncselekmény elkövetését, annak során egyébként a vádlott más személy ráhatása, befolyása alatt állt, még akkor is, ha ez a büntethetőséget kizáró ok szintjét nem érte el. E tényeknek a büntetéskiszabás során igenis enyhítő hatást kell tulajdonítani.

[33] A büntetés enyhítését indokolja a hatéves időmúlás, a büntetőeljárás elhúzódása, az előzetes fogva tartásban töltött idő, a vádlott felderítő jellegű, részben a bűnösségére is kiterjedő, beismerő vallomása és a megbánása, a kiskorú gyermek tartásáról való gondoskodása, továbbá a jelenlegi munkájának – a csatolt munkáltatói jellemzés szerint – tartósan és kiemelkedően történő teljesítése. Észrevételként fogalmazta meg, hogy a bűnhalmazatnak a büntetési tételkeret felső határát emelő hatása van, ezért a kétszeres értékelés tilalma okán súlyosító körülményként nem értékelhető.

[34] Terhelt3 III. rendű vádlott által a másodfokú eljárásban meghatalmazott új védő írásban előterjesztett beadványában csatlakozott a korábban bejelentett védelmi fellebbezéshez, és az álláspontját részletesen indokolta is.

[35] Elöljáróban arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontjában írt okból részben megalapozatlan, mivel a törvényszék a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. E körben a védő különösen az elsőfokú ítélet 13. oldal 6. bekezdésében, 14. oldal 1. bekezdésében, 16. oldal 5. és 11. bekezdéseiben, 22. oldal 7-8. bekezdéseiben írt megállapításokat sérelmezte.

[36] A rendelkezésre álló bizonyítékok kapcsán rámutatott arra, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott az eljárás során mindvégig tagadta a bűncselekmények elkövetését, az igazságügyi írásszakértő egyetlen átutalási megbízáson sem azonosította a védelem kézírását. E szakvélemény Terhelt1 I. rendű vádlott terhelő vallomását is cáfolta, mivel állításával

szemben az átutalási megbízásokat nem Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak töltötték ki. A terhelő vallomása már csak azért sem volt elfogadható, mert Terhelt1 I. rendű vádlott a fenyegetés konkrétságáról semmit nem tudott mondani, illetve első gyanúsított kihallgatásán nem nevezte meg a fenyegetőket sem. Ha csakugyan történt volna fenyegetés Terhelt3 III. rendű vádlott vagy családja részéről, akkor a védencét a bűncselekmény elkövetését követően nem hívták volna meg Terhelt1 I. rendű vádlott testvérének a legénybúcsújára. A törvényszék a fenyegetés tényét csupán Terhelt1 I. rendű vádlott érdemi védekezése részének tekintette, ugyanakkor a hivatkozott ellentmondások inkább a teljes terhelő vallomás kirekesztését indokolták volna.

[37] A védő sérelmezte azt is, hogy a törvényszék elfogadta tanú5 tanú vallomását a tekintetben, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott élettársa, tanú9 azzal kereste meg, hogy a fia részére ügyvédet fognak biztosítani, de addig ne tegyen vallomást olyan körülményekről, amelyek Terhelt3 III. rendű vádlott érintettségére utalnak. tanú9nak a bírósági tárgyaláson tanúsított magatartása, mint szubjektív mozzanat – a törvényszék indokolásával szemben – nem alkalmasak a tényállás megalapozására. Ráadásul Terhelt1 I. rendű vádlott élettársa, tanú1 a nyomozás során tett tanúvallomásában cáfolta a fenyegetést, ámbár ezzel kapcsolatban a tárgyaláson már nem emlékezett semmire. Ez utóbbi hivatkozást a törvényszék okszerűen vetette el arra alapítottnak, hogy ilyen esetben a tanúnak arra sem kellett volna emlékeznie, hogy egyszer Terhelt3 III. rendű vádlott villanyszerelési munkákat végzett náluk. tanú1 tanúvallomása tehát inkább Terhelt3 III. rendű vádlott bűnösségét cáfoló bizonyíték.

[38] A védő téves ténybeli következtetésnek értékelte azt a ténymegállapítást, miszerint Terhelt3 III. rendű vádlott teremtetette meg a kapcsolatot Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak között a bűncselekmény elkövetése érdekében, jelen volt az előzetes megbeszélésen, információkat továbbított a társai között, mely magatartást a törvényszék szándékerősítő hatásúnak minősített Terhelt1 I. rendű vádlott cselekvősege kapcsán. E körben megjegyezte, hogy a védenca csakugyan jó kapcsolatban volt Terhelt2 II. rendű vádlottal, aki a sógora volt, ráadásul a gyermekének keresztapja.

[39] Vítatta azt a megállapítást is, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott a bűncselekmény során szerzett pénzből a külföldi nyaralását finanszírozta, gépkocsit és ingatlan tulajdonrészt vásárolt, majd utóbbit a bűntársa letartóztatása után az anyjának ajándékozta. E körben kérte figyelembe venni, hogy a védencének az adóhatóság adatai szerint csekély jövedelme volt, de valójában a takarítási tevékenységgel foglalkozó vállalkozása a bevallottnál jóval nagyobb bevételt eredményezett számára, továbbá 2017. március 18-án kölcsönszerződést kötött dr. tanú19-al 13.200.000,- forintról, amely tény az elsőfokú ítélet indokolásában értékelés nélkül maradt, e szerződés hitelességére nem folyt bizonyítás. A közös tulajdonú, 17 millió forint vételárú, tehát viszonylag kisértékű ingatlan 2017. szeptemberében történt megvásárlása nem bizonyítja a bűncselekményben való részvételét, ugyanis a vételre a kölcsönbe kapott 13.200.000,- forintot – azt kiegészítve – használta fel. Továbbá a 2017. augusztus 29-én vásárolt Opel márkájú gépkocsi 12 éves volt, piaci értéke kb. 800.000,- forint. Amennyiben a védenca a vádirati tényállásban írt pénzüsségeket szerezte volna meg, akkor nyilván jóval több pénznek kellett volna a rendelkezésére állnia.

[40] A védő szerint nem egyértelmű, hogy a védenca bűnsegédi magatartása valójában miben nyilvánult meg, főként, ha a Terhelt1 I. r. vádlott által hivatkozott fenyegetés nem valósult meg. Szándékerősítő szerepére levont következtetés legfeljebb akkor lenne érthető,

ha a védenca a banki ügyintézésben részt vállalt volna, ilyen ténykedése viszont nem volt kimutatható, már csak azért sem, mert ehhez nem értett. Az sem világos, hogy mi szükség lett volna a közreműködésére, miért fizettek volna neki többmillió forintot. Csakugyan voltak olyan tények, amelyek a védenca magatartását büntetőjogi szempontból mérlegelhetővé teszik, azonban a tényállás önmagukkal is ellentétes bizonyítékokon alapul, azok ütköztetése sem volt megfelelő, ez vezetett oda, hogy a törvényszék Terhelt3 III. rendű vádlott tekintetében a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Mindezek okán a védencét a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontja alapján fel kell menteni.

[41] Amennyiben az ítéltábla nem osztaná ez a védelmi álláspontot, a védő kérte enyhítő körülményként értékelni az időmúlást, a vádlott büntetlen előéletet és rendezett életvitelét, a bűnsegédi magatartását, illetve annak a bűncselekmény láncolatában betöltött viszonylag csekélyebb súlyát.

[42] Terhelt4 IV. rendű vádlott védője az írásban előterjesztett észrevételében az ügyész súlyosítás célzó fellebbezését alaptalannak értékelte. Úgy ítélte meg, hogy a törvényszék által kiszabott büntetés megfelel a büntetéskiszabási elveknek, ugyanis igazodik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, a büntetlen előéletű vádlott normakövető életvezetéséhez és az időmúláshoz, így az eltúlzottan enyhének nem értékelhető.

[43] A nyilvános ülésen Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak védői fenntartották a fellebbezéseik írásos indokolásában foglaltakat.

[44] Terhelt3 III. rendű vádlott védője a fellebbezést fenntartó beadványa lényegét ismertette, kiemelve, hogy nem sérti a felülmérlegelési tilalmat, ha az elsőfokú ítéletet abban a részében támadja, hogy a törvényszék az általa értékelt bizonyítékokból milyen következtetésekre jutott. Fenntartotta, hogy a védenca az igazságügyi írásszakértői vélemény szerint a hamis okiratok szerkesztésében nem működött közre, a fenyegetés nem volt bizonyítható, a bűnsegédi magatartása nem vezethető le csupán abból, hogy egymásnak bemutatta Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakat, ráadásul ez nem indokolta volna, hogy a bűncselekmény útján szerzett pénzből ő is részesedjen. Érvelése szerint a védenca kölcsönszerződéssel igazolta, hogy rendelkezett az ingatlan megvásárlásához szükséges tőkével, és az a tény, hogy részt vett egy néhány napos, minimális költségvetésű görögországi nyaraláson, semmiképpen nem igazolja azt bírói megállapítást, miszerint az élettársával nagyobb költségekbe kezdtek. Arra az esetre, ha az ítéltábla a bűnösség kérdésében osztaná a törvényszék álláspontját, a büntetés enyhítésére, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt. Ezt arra alapította, hogy a vádlott büntetlen előéletű, az életvitel rendezett (új kapcsolatban él, családalapítást tervez, segíti és támogatja nagymamáját), hosszabb időn keresztül állt büntetőeljárás hatálya alatt, amely meghíúsította a vádlott korábbi, külföldi karrier építését célzó tervét. Szükségesnek tartotta a fenyegetés kirekesztését a súlyosító körülmények közül.

[45] Terhelt1 I. rendű vádlott a nyilvános ülésen előadott felszólalásában és az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában azt hangsúlyozta, hogy sajnálja a történeteket. Kérte figyelembe venni, hogy a büntetőeljárás miatt tönkrement az élete, megszakadt az élettársi kapcsolata, a gyermeke feletti szülői felügyeleti jogát megszüntették, mindezek ellenére folyamatosan dolgozik, törvénytisztelő életmódot folytat. Fenntartotta, hogy bűncselekményből származó pénz hozzá nem került, nem abból vásárolták az ingatlant.

[46] Terhelt3 III. rendű vádlott arra hivatkozott, hogy a hat éve folyamatban lévő büntetőeljárás nagy hatást gyakorolt az életére.

[47] Terhelt4 IV. rendű vádlott a megbánását fejezte ki az elkövetett bűncselekmény kapcsán.

[48] Az eltérő irányú jogorvoslatok közül részben a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés vezetett eredményre.

[49] Terhelt2 II. rendű vádlott a másodfokú bírósági eljárás alatt, 2023. október 25-én elhunyt, ezért az ítéltábla a 2023. december 7-én meghozott 4.Bf.145/2023/9. számú végzésével e vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítéletet a Be. 604. § (1) bekezdés c) pontjának ca) alpontja és a Be. 607. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 567. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatára is – hatályon kívül helyezte és a büntetőeljárást megszüntette.

[50] Ennek folytán a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítéletnek Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottakat, valamint tanú1 és tanú5 vagyoni érdekelteket érintő ítéleti rendelkezésekre terjedt ki.

[51] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (10) bekezdései alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A Be. 590. § (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálatnak Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében a Be. 583. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira alapított fellebbezés(ek) ellenére nem volt helye, mivel ugyanazon bűncselekmény kapcsán a Terhelt3 III. rendű vádlott javára előterjesztett fellebbezés a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést is sérelmezte. Ennek megfelelően a másodfokú felülbírálat mindhárom vádlott esetében kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, az elsőfokú ítélet megalapozottságának, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezések, valamint az indokolás helyességének a vizsgálatára is [Be. 590. § (2) bekezdés]. A Be. 590. § (7) bekezdése alapján hivatalból kell felülvizsgálni azokat az ítéleti rendelkezéseket, amelyek kapcsán a Be. XCIV. Fejezetében szabályozott egyszerűsített felülvizsgálatnak lenne helye, ha azokról a törvényszék a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. E jogszabályi előírásnak megfelelően az ítéltábla jelen ügyben a szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátással, az előzetes fogva tartásban és bűnügyi

felügyeletben töltött idő beszámításával, a bűnügyi költség viselésével, a vagyonekhozással és a lefoglalt dolgokkal kapcsolatos ítéleti rendelkezéseket bírálta felül. Terhelt1 I. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak vonatkozásában hozott felmentő rendelkezéseket az ügyészség nem támadta, így azok a Be. 590. § (8) bekezdése szerint nem voltak felülbírálhatók.

[52] Az ítéltábla megállapította, hogy – Terhelt2 II. rendű vádlott kivételével – a Be. 607. § (1) bekezdés szerinti, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését megalapozó, a Be. 567. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt okok egyike sem áll fenn: az ügy a magyar büntető joghatóság alá tartozik, a vádemelésre jogosult ügyészség által benyújtott vádirat hiánytalanul és a vád érdemi elbírálására alkalmas módon tartalmazta a Be. 422. (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, az ügyészség a vádat nem ejtette, a vádlottak büntethetősége nem szűnt meg, a cselekményeket más büntetőeljárásban jogerősen nem bírálták el [Be. 567. § (1) bekezdés a), b), c) pont, (2) bekezdés c), d), f) pont].

[53] Az elsőfokú bírósági eljárásban nem történt olyan a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárást bíróság új eljárásra utasítását indokolná. A törvényszék a Be. 20. § (1) bekezdés 20. pontja szerint a hatáskörébe tartozó ügyet bírálta el, a Be. 21. §-ban írt illetékességi szabályokat nem sértette meg, az ügy tárgyára tekintettel a Be. 13. § (1) bekezdése alapján törvényesen járt el egyesbíróként, a Be. 14. §-a szerinti kizárt bíró az ítélet meghozatalában nem vett részt, a tárgyaláson az ügyész, a vádlottak és a védők részt vettek, továbbá az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel nem volt ellentétes.

[54] A törvényszék nem valósított meg olyan relatív eljárási szabálysértést, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a vádlottak bűnösségének megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására, és amely a Be. 609. § (1) bekezdése alapján ugyancsak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

[55] A vádlottak és a védők a törvényes jogaikat, ezen belül a kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogukat korlátozás nélkül gyakorolhatták, a törvényszék a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket betartotta, az indokolási kötelezettségének a bűnösség megállapítása, a cselekmény Btk. szerinti minősítése, a büntetés kiszabása és az intézkedés alkalmazása tekintetében eleget tett [Be. 609. § (2) bekezdés a), b) és d) pont]. Ezen túlmenően teljesítette a Be. 561. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt köteletségét is, az indokolásában számot adott Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában az igazságügyi elmeorvos és pszichológus szakértő kirendelését, valamint a törvényes vád hiányának megállapítását célzó védői indítvány elutasításának okáról, a törvényszék által e körben kifejtettekkel az ítéltábla egyetértett.

[56] A törvényszék eljárási szabályt sértett azzal, hogy tanú6 tanút – a Btk. 459. § (1) bekezdés 14. pont e) pontja szerinti hozzátartozói kapcsolat ellenére – a kihallgatása megkezdésekor nem figyelmeztette a Be. 171. §-ban meghatározott vallomástétel megtagadási jogára. Ugyanakkor ezt a hibát maga a törvényszék korrigálta azáltal, hogy még

ugyanazon a tárgyalási napon, tanú7 tanú kihallgatása alatt a tárgyalóteremben jelenlévő tanú6t is kioktatta a Be. 171. §-ban foglaltakról, ekkor a tanú – miként azt az elsőfokú ítélet 22. oldal 2. bekezdése helyesen rögzíti – már élt a vallomástétel megtagadási jogával. A szabálysértés már csak azért sem volt lényeges hatással a vádlottak bűnösségének megállapítására, mert a törvényszék tanú6 tanúnak a tárgyaláson a törvényes kioktatás előtt tett vallomását nem értékelte bizonyítékként.

[57] Az elsőfokú ítélet indokolásában a vádlottak személyi körülményeire vonatkozóan a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja alapján megállapított tények – a nyilvános ülésen tett nyilatkozatokra és a bűnügyi nyilvántartás adataira figyelemmel – helyesbítésre, illetőleg kiegészítésre szorultak. A fellebbviteli ügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott az előkészítő ülésen nyilatkozott a személyi körülményeiről, így e körben az elsőfokú ítélet indokolásának 8. oldal utolsó bekezdése, 23. oldal 9. bekezdése téves megállapítást tartalmaz.

[58] Terhelt1 I. rendű vádlott az anyja, tanú5 gondozása alatt álló kiskorú gyermeke eltartásához 40.000,- forinttal járul hozzá, de folyamatosan támogatóan van jelen a gyermek életében. A Protocall 2009 Kft. alkalmazásában operátorként dolgozik, jövedelme bruttó 375.000,- forint. Vagyonát képezi a vagyonekbozással érintett cím1 szám alatti ingatlan ½-ed tulajdoni hányada. Egészségi állapota változatlan.

[59] Terhelt3 III. rendű vádlott élettársi kapcsolatban él, eltartására szoruló kiskorú gyermeke nincs, de külön háztartásban élő nagymamáját természetben és anyagilag (havonta kb. 50-100.000,- forinttal) segíti. Érettségizett, grafikus szakképzettségű, foglalkozása autódekoratőr, amely tevékenységét egyéni vállalkozóként, egyben élettársa cégének alvállalkozójaként végzi, adózás utáni havi nettó jövedelme kb. 500.000,- forint. Vagyona egy 2004-es évjáratú, kb. 1 millió forint értékű gépkocsi.

[60] Terhelt4 IV. rendű vádlott nőtlen, eltartásra szoruló hozzátartozója nincs. Érettségizett, OKJ képzésen vagyonőri szakképzettséget szerzett. Gipszkartonozóként dolgozik, havi nettó jövedelme 270.000,- forint. Öröklés útján a vagyonát képezi két budapesti és egy vidéki ingatlan ½-ed tulajdoni hányada, egy telek, valamint egy 2003. évjáratú, Škoda Fabia típusú személygépkocsi. A 2023. május 3-án elkövetett kábítószer birtoklásának vétsége miatt a II. kerületi Rendőrkapitányság 812/2023.bü. számon folytat vele szemben büntetőeljárást.

[61] Az ítéltábla a törvényszék ítéletét – szemben Terhelt3 III. rendű vádlott védőjének álláspontjával – megalapozottnak értékelte, a tényállás felderített, hiánytalan, irathú és téves logikai következtetésekről mentes, a Be. 592. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt teljes, illetőleg a (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt részleges megalapozatlansági okok egyike sem állapítható meg. Ezért e tényállás az elsőfokú ítélet felülbírálata során – a Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – irányadó volt.

[62] Az ítéltábla a felülmérlegelés tilalma kapcsán kiemeli a Kúria EBH 2019.B.9. számon közzétett eseti döntésének főbb megállapításait. A másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróságtól eltérő bizonyítékértékelés (felülmérlegelés) tilalmának általános érvényű elve azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelt érdemlőségéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Nem mondhatja azt az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, továbbá nem egészítheti ki, illetve módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás (vallomásrész) alapján. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított tények megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró másodfokú bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[63] Jelen ügyben az ítéltábla – az alábbiakban részletesen is kifejtettek alapján – a törvényesen beszerzett és helyesen értékelt bizonyítékokból levont ténybeli következtetéseket okszerűnek, a formállogika szabályainak megfelelőnek találta, ekként az eltérő tényállás megállapítását és Terhelt3 III. rendű vádlott felmentését célzó védelmi indítvány nem vezethetett eredményre.

[64] A törvényszék részletes és alapos bizonyítást folytatott le, ennek keretében a tárgyaláson

- kihallgatta a vallomástétel megtagadási jogukkal nem élő vádlottakat, valamint tanú1, tanú7, tanú5, tanú8, tanú10 és tanú9 tanúkat;
- felolvasta a Be. 527. § (2) bekezdés b) pontja alapján tanú2, tanú3 és tanú22 tanúknak a nyomozati szakban tett vallomását (a tárgyaláson történő személyes kihallgatásuk valóban szükségtelen volt);
- felolvasással vagy ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette a nyomozás során beszerzett írásszakértői és informatikus szakértői véleményeket, valamint az okirati bizonyítékokat: többek között a pénzügyi feljelentését, a bank belső vizsgálata során készült jelentéseket, a bűncselekménnyel érintett bankszámlákra vonatkozó adatokat, a bankszámlákat és az

aláírókartonokat érintő „betekintésekről” készített kimutatásokat, az átutalási megbízásokat, a Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben indult végrehajtásokkal kapcsolatos iratokat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal tájékoztatásait és az adóbevallásokat, a híváslistákat és cellainformációkat, a cégnyilvántartási adatokat, a Magyar Nemzeti Banknak az euró/forint árfolyamra vonatkozó adatait, a házkutatási és lefoglalási jegyzőkönyveket, az ingatlan tulajdoni lapokat, az adásvételi szerződéseket, a gépjármű-nyilvántartási adatokat, a kölcsönszerződéseket, a nyomozó hatóság által a vagyonvisszaszerzési tevékenység keretében készített iratokat, tanú16 hagyatéki eljárása kapcsán keletkezett iratokat.

[65] A törvényszék a védelem által előterjesztett bizonyítási indítványoknak túlnyomórészt helyt adott, ennek keretében került sor Terhelt1 I. rendű vádlott tekintetében tanú10, tanú6 és tanú8 tanúk tárgyaláson történő kihallgatására, míg Terhelt3 III. rendű vádlott vonatkozásában a becsatolt kölcsönszerződések ismertetésére. További bizonyítás felvételére csakugyan nem volt szükség, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállás rögzítéséhez, a cselekmények minősítéséhez szükséges tények, illetőleg a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülmények egyértelműen megállapíthatók voltak.

[66] A törvényszék maradéktalanul eleget tett a bizonyítás általános szabályai között meghatározott előírásnak is, miszerint a bíróságnak a bizonyítékokat egyenként és összességükben kell értékelnie [Be. 167. § (4) bekezdés]. Az ítélete indokolásában hiánytalanul jelölte meg azokat a bizonyítékokat, amelyekre a döntését alapozta, majd részletes mérlegelésében számot adott arról, hogy a tényállás megállapításánál mely bizonyítékot és miért, vagy miért nem fogadott el [Be. 563. § (3) bekezdés d) pont]. Az ítélet indokolásából megismerhető, nyomon követhető a bírói meggyőződés kialakulásának logikai folyamata is, amely a bizonyítás eredményének megállapításához vezetett. A törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenysége koherens, logikai hibáktól mentes volt, abban iratellenes megállapítások nem voltak feltárhatók.

[67] A törvényszék a tényállás II/1-2. pontjaiban leírt cselekményekben érintett vádlottak vonatkozásában az ügyiratok tartalmának megfelelően rögzítette az igazságügyi írásszakértői vélemény tartalmát, majd helytállóan állapította meg azt, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott kézírása az átutalási megbízásokon kétséget kizáró bizonyossággal nem volt azonosítható. Nem helytálló az a védelmi kifogás sem, miszerint a bizonyítékok értékelése során a törvényszék figyelmen kívül hagyta a csatolt kölcsönszerződéseket. Az elsőfokú ítélet indokolása a 21. oldal utolsó bekezdésében rögzíti, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott a cím5 szám alatti ingatlan megvásárlása kapcsán kölcsönszerződéseket csatolt, továbbá a törvényszék az erre alapított vádlotti védekezéssel is részletesen foglalkozott a bizonyítékok mérlegelésénél (elsőfokú ítélet 35-37. oldal), külön nevesítve a vádlott által hivatkozott két kölcsönügyletet (dr. tanú19, tanú20).

[68] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásának 22. oldal 8. bekezdéséből tanú9 tanú magatartása kapcsán kirekeszti a szubjektív jellegű értékítéletet, megállapításokat tükröző következő kifejezéseket: „ellenszenves viselkedése”, „az okoskodó válaszai a kioktatásra”, „a pattogó gesztusai”, „a folyamatos szájszárazság miatti feltűnő ajaknyalogatása”.

[69] Nyilvánvaló elírás miatt ki kellett javítani az elsőfokú ítélet 27. oldal 3. bekezdésében Terhelt1 I. rendű vádlottnak a pénzüintézeti munkája során ismételtén elkövetett kötelezettségszegése kapcsán feltüntetett dátumot (helyesen 2017. május 22-e), illetőleg a 36. oldal 2. bekezdésében a kölcsönadó nevét (helyesen dr. tanú19).

[70] Terhelt2 II. rendű vádlott elhalálozása folytán a tényállás I/B. pontjában írt cselekményben kizárólag Terhelt4 IV. rendű vádlott érintett, aki tekintetében a tényállást támadó fellebbezés nem került előterjesztésre. E cselekmény vonatkozásában nem volt ok a Be. 590. § (10) bekezdése alapján történő felülbírálatra sem, mivel nem értékelhető azonosként a tényállás II/1-2. pontjaiban rögzített, teljes körű fellebbezéssel támadott cselekményekkel. Más a helyzet a tényállás III. pontjában írt cselekménnyel, amelyben – Terhelt2 II. rendű vádlott halála folytán – ugyancsak Terhelt4 IV. rendű vádlott az egyedüli érintett terhelt. Figyelemmel arra, hogy e tényállási pontban került rögzítésre a tényállás II/1-2. pontjaiban elkövetett cselekményekből származó pénzösszegek átutalást követő további mozgása, és végül e pénzek pontosan meg nem állapítható arányban, de visszajutottak Terhelt1 I. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottakhoz, a felmentés érdekében előterjesztett fellebbezés megalapozta a tényállás III. pontjában írt cselekmény felülbírálatát is.

[71] A tényállás II/1-2. pontjaiban leírt cselekmények esetében nem okozott különösebb nehézséget annak bizonyítása, hogy jogtalan haszonszerzési céllal Terhelt1 I. rendű vádlott tanú13 és tanú2 sértetteknek az bank2-nél vezetett bankszámláiról hamis tartalmú átutalási megbízásokkal és hamisított aláírásbejelentő kartonokkal, a banki ügyintézés során használt számítógépes program adatainak módosításával, manipulálásával nagyobb pénzösszegeket utalt át az utóbb pontosan beazonosítható bankszámlákra. E körben a tényállást maradéktalanul alátámasztották a pénzüintézet belső vizsgálata során összeállított, majd a nyomozó hatóság rendelkezésére bocsátott iratok és informatikai adatok, a sértetteknek a pénzüintézetnél tett bejelentése és a nyomozás során tett nyilatkozata, az igazságügyi írásszakértői vélemény, az átutalt pénzösszeg mozgására vonatkozó banki adatok, valamint Terhelt1 I. rendű vádlott ténybeli beismerő vallomása.

[72] A törvényszéknek – e közvetlen és nagyjából objektív bizonyítékok mellett – Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában arról kellett állást foglalnia, hogy elfogadható-e az a védekezése, miszerint a tanú2 sértett sérelmére megvalósított cselekményét fenyegetés hatására követte el. Mérlegelési tevékenysége eredményeként okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a személyi és tárgyi bizonyítékok cáfolták a büntethetőséget kizáró vagy korlátozó ok fennállását, nevezetesen azt, hogy a tényállás II/2. pontjában írt cselekményt olyan fenyegetés hatása alatt követte el, amely képtelenné tette vagy korlátozta volna az akaratának megfelelő magatartás tanúsításában. E körben ugyanis a védekezése különösen a fenyegetések időpontja, körülményei, de leginkább a másik sértett, tanú13 sértett sérelmére elkövetett cselekmény (ahol fenyegetésre nem is hivatkozott) tekintetében következtelen és ellentmondásos volt, ráadásul a pénzüintézeti meghallgatása és az első gyanúsított kihallgatása során előadottak szerinti otthonában történt fenyegetést az élettársa, tanú1 sem támasztotta alá. Ezen túlmenően csakugyan különös jelentőséget kellett tulajdonítani az informatikai rendszerben rögzített „betekintéseknek” is, amelyek objektív bizonyítékként azt igazolták, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott több hónappal az általa hivatkozott fenyegetések előtt többször, indokolatlanul ellenőrizte a két sértett

bankszámlájának aktuális állapotát és aláírókartonjait. Mindezek a fenyegetésre vonatkozó védekezés elvetését indokolták.

[73] A terhére rótt cselekményeket mindvégig tagadó Terhelt3 III. rendű vádlott cselekvősege körében megállapított tények kizárólag Terhelt1 I. rendű vádlott terhelő vallomásán alapultak, nem pedig a tárgyi bizonyítékokon vagy az írásszakértői véleményen. A nyomozás során történt második gyanúsított kihallgatásakor Terhelt1 I. rendű vádlott egyik bűntársaként már konkrétan Terhelt3 III. rendű vádlottat nevezte meg, márpedig a büntetőeljárás során egyetlen olyan adat sem merült fel arra vonatkozóan, hogy bármilyen oka lett volna ismerősét, testvére volt osztálytársát a súlyos bűncselekményben való részvétellel alaptalanul vádolni; ilyen ok fennállására (korábbi személyes vagy anyagi jellegű vita, konfliktus) Terhelt3 III. rendű vádlott sem hivatkozott.

[74] Nem indokolta a Terhelt3 III. rendű vádlottra vonatkozó terhelő vallomás teljes körű elvetését az a körülmény sem, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottnak a fenyegetésre vonatkozó állítása nem volt elfogadható, a bírósági tárgyaláson már megtagadta a vallomástételt, továbbá a tanú2 sérelmére elkövetett cselekménynél használt átutalási megbízásoknak Terhelt3 III. rendű vádlott általi kitöltésére vonatkozó korábbi nyilatkozatát az írásszakértői vélemény egyértelműen cáfolta.

[75] Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a gyanúsított kihallgatásakor Terhelt1 I. rendű vádlott által a cselekmény elkövetésének körülményeivel, a sértettek számláiról átutalt pénzüsszegek mozgásával kapcsolatban közölt információk teljes egyezést mutattak a pénzügyi vizsgálat során feltárt adatokkal. Ezek a bizonyítékok olyan további bűntársak felé is mutattak, akik azokat a bankszámlákat szolgáltatták, amelyekre a család módon megszerzett pénzüsszegek átutalásra kerültek, és akik mindegyike Terhelt2 II. rendű vádlott ismeretségi körébe tartozott. Márpedig Terhelt1 I. rendű vádlott korábban Terhelt2 II. rendű vádlottat nem ismerte, miként az előbb említett személyeket sem. Tehát Terhelt1 I. rendű vádlott azzal kapcsolatban sem állított valótlan, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott többedmagával vett részt a cselekmények végrehajtásában. A Terhelt2 II. rendű vádlottal való kapcsolat létrejöttéhez eleve szükség volt valakire, aki mindkettőjüket ismeri, és Terhelt3 III. rendű vádlott éppen ilyen személy volt.

[76] A törvényszék helytállóan hivatkozott arra, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott tevőleges cselekvőségét alátámasztja az is, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott vallomása szerint a tényállás II/2. pontjában írt cselekménynél átadta részére a hamis átutalási megbízásokat. Nyilatkozata szerint az átutalási megbízások nem a jelenlétében kerültek kitöltésre, így Terhelt1 I. rendű vádlott okkal gondolhatta, hogy azokat az átadó Terhelt3 III. rendű vádlott töltötte ki.

[77] Okszerűen tekintette fontos terhelő bizonyítéknak Terhelt3 III. rendű vádlottnak a Terhelt1 I. rendű vádlott letartóztatását követően tanúsított magatartását is: az élettársával felkereste tanú5t, és fenyegetéseket fogalmaztak meg arra az esetre, ha rá vonatkozóan terhelő vallomást tenne Terhelt1 I. rendű vádlott, egyidejűleg ügyvédet ajánlottak számára. Amennyiben nem vett részt a bűncselekmények elkövetésében, semmi oka nem volna arra, hogy a vádlott-társa hozzátartozóját ilyen okból felkeresse, de arra különösen nem, hogy fenyegetőzzön.

[78] A sógorságuk miatt nem lenne különösebb jelentősége Terhelt2 II. rendű vádlottal folytatott telefonbeszélgetéseknek, de Terhelt3 III. rendű vádlottnak a bűncselekményben való részvételét mindenképpen erősíti az a tény is, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott az átutalások napjain telefonhívásokat kezdeményezett Terhelt3 III. rendű vádlott és azon személyek felé, akik a jogtalanul megszerzett pénzösszegeknek a bankszámlákról való felvételében közreműködtek.

[79] A törvényszék helytálló mérlegeléssel vezette le azt is, hogy a vádlottaknak közvetlenül a cselekmények elkövetés után történt ingatlan- és gépkocsivásárlásai, egyéb „költekezései” ugyancsak alátámasztják a bűncselekményben való részvételüket. A bizonyítási eljárás során az egyes vádlottak és hozzátartozóik – a különböző tanúvallomások és a csatolt kölcsönszerződések ellenére – nem tudták hitelesen igazolni, hogy a kérdéses vásárlásokhoz szükséges tőkét családi segítségből, kölcsönből, megtakarításból vagy jövedelemből biztosították. Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a 2017. márciusi keltezésű kölcsönszerződés nem támaszthatta alá a közel hat hónappal később történő ingatlanvásárlást, e körben a törvényszék logikusan hivatkozott az észszerűség szembetűnő hiányára is. A vásárlások kapcsán tett állítások ellentmondásos jellege (például tanúl tanú esetében is), Terhelt3 III. rendű vádlott tekintetében a megvásárolt ingatlannak a büntetőeljárás megindulását követően az anyjának történő elajándékozása, inkább erősítették azt a tényt, hogy a vádlottak a bűncselekmény elkövetése során megszerzett és egymás között pontosan meg nem állapítható arányban szétosztott pénzösszegeket fordították a tényállásban rögzített vásárlásokra, utazásokra.

[80] A tényállás III. pontjában írt cselekmény esetében Terhelt4 IV. rendű vádlott a folytatólagos gyanúsítotti kihallgatásán elismerte a cég4 OPT Bank Nyrt.-nél vezetett bankszámlájáról történt pénzfelvételeket, azokat a pénzügyi intézet bankszámlakivonatai és a bankautomaták fotói is alátámasztották.

[81] Mindezekre tekintettel az ítéltábla maradéktalanul egyetértett a törvényszéknek Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak bűnösségére levont következtetésével.

[82] A törvényszék helyesen állapította meg, hogy a tényállásban írt cselekményeket valamennyi vádlott esetében a Btk. 2. § (1) bekezdése szerint, az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény szerint kell elbírálni. Az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, a hamis magánokirat felhasználása és a közokirat-hamisítás esetében a büntetési tételek valóban azonosak az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntető törvényben. A pénzmosás törvényi tényállása, és ezzel összefüggésben a minősített eseteinek büntetési tétele a Btk. módosítása folytán 2021. január 1-től azonban úgy változtak, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott szempontjából a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény alkalmazása súlyosabb elbírálást eredményezne, a pénzmosásként értékelt cselekménye az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel, míg az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint két évtől nyolc évig terjedő

szabadságvesztéssel büntetendő. Ebből következően a cselekményeknek a Btk. 2. § (2) bekezdése szerinti elbírálására csakugyan nem kerülhetett sor.

[83] Az ítéltáblának sem volt oka a másodfokú elbíráláskor hatályban lévő büntető törvényt alkalmazni, ugyanis a cselekmények büntetési tétele körében további változás időközben nem történt, ugyanakkor a jelenleg hatályos Btk. 50. § (3) bekezdésében írt, a pénzbüntetés napi tételének minimális és maximális összegére vonatkozó rendelkezések – a 2023. évi LIII. törvény 59. § (1) bekezdése folytán – 2023. szeptember 1-től szigorodtak.

[84] A törvényszék törvényesen minősítette Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak cselekményeit, a jogi indokolás példamutató részletességű, magas szakmai színvonalú, tartalmilag helyes és megfelel az ítélkezési gyakorlatnak. Az ítéltábla a jogi indokolásban foglaltakkal, így a cselekmények tényállásszerűségére, a minősítő körülményekre (bűnszövetség, üzletszerűsége), az elkövetési alakzatokra (folytatólagosság vagy annak hiánya) és elkövetői alakzatokra (felbujtó, bűnsegéd) vonatkozóan kifejtettekkel is maradéktalanul egyetértett. A jogi indokolást mindössze annyiban kellett pontosítani, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott magatartása nem csupán szándékerősítőleg hatott (pszichikai bűnsegély), hanem tevőleges is volt, amikor a bűncselekmény elkövetése során eszközként használt hamis átutalási megbízásokat átadta Terhelt1 I. rendű vádlottnak (fizikai bűnsegély).

[85] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[86] A büntetést a törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[87] A törvényszék helyesen rögzítette a középértékre és a halmazati szabályokra vonatkozó büntető anyagi jogi rendelkezéseket [Btk. 80. § (2)-(3) bekezdés, 81. § (1)-(3) bekezdés], miként az egyes vádlottakkal szemben kiszabható szabadságvesztés büntetési tétele felső határának és a középértéknek megfelelő tartamát is.

[88] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) szerint a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[89] Jelen ügyben a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi tényezők felsorolása, illetőleg súlyozása tekintetében az elsőfokú ítélet indokolása helyesbítésre, kiegészítésre szorult.

[90] Nem csak az időmúlást kell enyhítő körülményként értékelni, hanem – figyelemmel a 2/2017. (II.10.) AB határozatban és az 56. BK vélemény III.10. pontjának második mondatában foglaltakra – a büntetőeljárás vádlottaknak fel nem róható közel hat és fél éves tartamát is, amelyre az ítélet indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja alapján utalni kell. A cselekmény elkövetésétől eltelt időnek és a büntetőeljárás tartamának enyhítő hatása az ügy tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlyától, törvényi fenyegetettségétől függ (56. BK vélemény III.10. pont). Ugyan a vádlottak terhére rótt bűncselekmények jelentős tárgyi súlyúak, a büntetési tétel is magas, ennek ellenére az eljárás elhúzódását nagyobb nyomatékka kellett a vádlottak javára figyelembe venni, különösen Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében, akik összesen kb. egy évig letartóztatásban és ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben is voltak. Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől eltelt közel egy év ugyancsak enyhítő hatású.

[91] A bűnösség tagadása ellenére enyhítő körülményként kell értékelni Terhelt1 I. rendű vádlott ténybeli beismerését, illetőleg e vádlott és Terhelt4 IV. rendű vádlott tekintetében a beismerés felderítő jellegét, valamint a másodfokú eljárásban kifejezett megbánásukat (56. BK vélemény II.11. pont).

[92] A nyilvános ülésen a személyi körülményei körében tett nyilatkozata alapján Terhelt3 III. rendű vádlott esetében enyhítő körülmény a nagyszülőről való gondoskodás is (56. BK vélemény II.4. pont).

[93] Terhelt1 I. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak javára értékelendő a vagyoni elleni bűncselekménnyel okozott kár megtérülése, de csak igen csekély nyomatékka, figyelemmel arra, hogy ez a vádlottaktól függetlenül következett be, ugyanis a pénzügyi intézet térítette meg a sértettek kárát (56. BK vélemény III.9.). E vádlottak esetében – az 56. BK vélemény III.5. pontjában foglaltak szerint – súlyosító körülményként kell figyelembe venni a vagyoni elleni bűncselekmény többszörös minősülését (bűnszövetségben és üzletszerűen elkövetett).

[94] Köztudomásúan a közbizalom elleni bűncselekmények is elszaporodtak, így e tény mindhárom vádlott terhére kellett értékelni (56. BK vélemény III.11. pont).

[95] Egyébiránt a törvényszék – figyelemmel az 56. BK vélemény III.6. pont 2. bekezdés második mondatában foglaltakra – helyesen értékelte súlyosító körülményként a többszörös (kettőnél több bűncselekményből álló) halmazatot is, ez ugyanis nem ütközik kétszeres értékelés tilalmába. A tényállás szerint Terhelt3 III. rendű vádlott a büntetőeljárás megindulásáról való tudomásszerzést követően Terhelt1 I. rendű vádlottra irányuló fenyegetéseket fogalmazott meg, e magatartását azért kellett súlyosító körülményként értékelni, mert a személyiségének társadalomra veszélyességét támasztja alá.

[96] Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés tartama igazodik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, a vádlottak társadalomra veszélyességéhez, valamint a feltárt bűnösségi körülményekhez, egyidejűleg alkalmas a büntetési célok elérésére is. Valamennyi vádlott esetében az enyhítő tényezők nagyobb száma és nyomatéka, különösen a büntetőeljárás elhúzódása, az időmúlás, a vádlottak büntetlen előélete, a jelenlegi kedvező családi és egzisztenciális körülmények csakugyan a középérték alatt tartamban meghatározott szabadságvesztés kiszabását indokolták. Az ítélet belső arányossága is érvényesül, ugyanis pénzügyeti dolgozóként a cselekmények elkövetésében irányító, meghatározó szerepet tanúsító Terhelt1 I. rendű vádlott esetében öt év, a cselekmény végrehajtását segítő Terhelt3 III. rendű vádlott tekintetében enyhítő szakasz alkalmazásával 3 év, míg az előbbi két vádlott cselekményéhez csak minimális mértékben kapcsolódó, kizárólag a „haszon” realizálásában közreműködő Terhelt4 IV. rendű vádlott vonatkozásában 2 év szabadságvesztés kiszabására került sor. Az ítéltábla a további időmúlásra is tekintettel, egyik vádlott esetében sem látott okot a szabadságvesztés tartamának felemelésére, de – figyelemmel az elkövetett bűncselekmények konkrét tárgyi súlyára és a bűnhalmazatra – annak mérséklése sem volt indokolt. A 3 év tartamú szabadságvesztésre ítélt Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a végrehajtás felfüggesztését a törvény kizárja.

[97] Terhelt4 IV. rendű vádlott vonatkozásában az elkövetett bűncselekmények – vádlott-társaihoz képest – kisebb tárgyi súlya, a kiszabott szabadságvesztés 2 éves tartama, a kedvező előélete és rendezett személyi körülményei több mint hat évvel az elkövetés után lehetővé tették a szabadságvesztésnek a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján történő felfüggesztését. Alappal feltételezhető az is, hogy a vádlott esetében a büntetési célok a szabadságvesztés végrehajtás nélkül elérhetők. Ugyanakkor az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya miatt az ítéltábla – a további időmúlás ellenére – sem látott okot a törvényi maximumban, 5 évben meghatározott próbaidő mérséklésére.

[98] A szándékos bűncselekmények miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt Terhelt1 I. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak méltatlanok a közügyek gyakorlására, így esetükben a törvényszék a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján megalapozottan döntött a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazásáról, annak tartamának súlyosítására vagy mérséklésére nem volt ok.

[99] A törvényszék a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján törvényesen határozta meg börtönben a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát.

[100] A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása is megfelel a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltaknak.

[101] A törvényszék a terhére megállapított vagyon elleni bűncselekményt haszonszerzési céllal elkövető, megfelelő jövedelemmel rendelkező Terhelt1 I. rendű vádlottat a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdéseire is – törvényesen

ítélte pénzbüntetésre. Annak napi tételszáma igazodik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, a napi tételösszege a vádlott vagyoni, jövedelmi és személyi viszonyaihoz, így a büntetés mellőzése, illetve a napi tételek számának vagy a napi tételösszeg mérséklése nem indokolt.

[102] Terhelt4 IV. rendű vádlott az előkészítő ülésen nyilatkozott a személyi körülményeiről, ennek keretében munkáltatójáról, jövedelméről és vagyoni viszonyairól, tehát a törvényszék tévedett annak megállapításakor, hogy a vádlott esetében a pénzbüntetés kiszabását célzó ügyészi indítványról való döntéshez szükséges adatok nem álltak rendelkezésre. Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a pénzbüntetés kiszabásának törvényi feltételei Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében egyaránt fennállnak, figyelemmel arra, hogy az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásként, illetőleg pénzmosásként értékelt cselekményeket haszonszerzési céllal követték el, és megfelelő jövedelemmel rendelkeznek. Ezért a vádlottakat szintén a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján pénzbüntetésre is ítélte, oly módon, hogy a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdései értelmében a napi tételek számát az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához igazítottan 200-200 napban határozta meg, míg az egy napi tételnek megfelelő összeget a vádlottak jövedelmi és személyi viszonyaihoz mérten 1.500,-, illetőleg 2.000,- forintban. Az átváltoztatásra vonatkozó rendelkezés a Btk. 51. § (1) bekezdésén alapul.

[103] A törvényszék törvényesen tiltotta el a cselekményüket a foglalkozásuk felhasználásával szándékosan elkövető Terhelt1 I. rendű vádlottat a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján törvényesen tiltotta el a pénzintézetek pénzügyekkel foglalkozó alkalmazotti foglalkozástól, Terhelt4 IV. rendű vádlottat a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja és a Btk. 54. §-a alapján a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja foglalkozástól. E büntetéseknek a Btk. 53. § (1) bekezdése alapján meghatározott tartama is megfelelő.

[104] A törvényszék Terhelt4 IV. rendű vádlottal szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki, erre figyelemmel a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján hivatalból kellett volna vizsgálnia, hogy érdemes-e az előzetes mentesítésre. Az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV. 17.) számú AB határozata alapján ugyanis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja a Btk. 102. § (1) bekezdésében szabályozott előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen. A Btk. 102. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. A büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét. Az ítélezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986.), de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is (BH 1983.221.). A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják (BJD 8779.), de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétele tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti.

[105] Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott – figyelemmel a bűncselekmények tárgyi súlyára és jellegére – nem érdemes a büntetett előéletéhez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítésre.

[106] Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak tekintetében az előzetes fogva tartásban töltött és az ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról hozott, a Btk. 92. § (1) bekezdésén, (2) bekezdésén és a (3) bekezdés a) pontjának II. fordulatán alapuló rendelkezés is törvényes.

[107] A terhelt ugyanazon a napon nem állhat egyidejűleg két személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés hatálya alatt, ezért az ítéltábla Terhelt1 I. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében az előzetes fogva tartásban töltött időre vonatkozó adatokat (az őrizetbe vétel befejező napja) pontosította. Továbbá konkrétan megjelölte, hogy az eltérő magatartási szabályokkal járó bűnügyi felügyelet mettől-meddig tartott. E pontosítások nem indokolták a beszámításra vonatkozó ítéleti rendelkezések megváltoztatását, azok ugyanis helyesek.

[108] A törvényszék okszerűen és törvényesen rendelt el vagyonekobjzást részben a vádlottakkal, részben a hozzátartozókkal szemben.

[109] Helyesen hívta fel a vagyonekobjzásra vonatkozó – jelen ügyben releváns – büntető anyagi jogi rendelkezéseket:

- vagyonekobjzást kell elrendelni arra a vagyonra, amely a bűncselekményből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett [Btk.74. § (1) bekezdés d) pont];
- vagyonekobjzást kell elrendeli arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott [Btk. 74. § (2) bekezdés];
- vagyonekobjzás pénzösszeg kifejezve kell elrendelni, ha a vagyonekobjzás alá eső vagyon már nem lelhető fel [Btk. 75. § (1) bekezdés a) pont].

[110] Az ítéltábla – a fentiek mellett – szükségesnek tartotta további jogszabályi rendelkezések felhívását is. Vagyonekobjzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett [Btk. 74. § (1) bekezdés a) pont].

[111] A 69. Büntető Kollégiumi vélemény szerint a vagyonekobjzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, és ha a bűncselekményt többen követték el, minden egyes

elkövetőnél külön-külön kell vizsgálni, hogy a vagyonekbevitel elrendelésének feltételei fennállnak-e; az intézkedés nem rendelhető el és nem hajtható végre egyetemlegesen.

[112] A 95. Büntető Kollégiumi vélemény szerint a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontjában írtak valamennyi elkövetőre, azaz nem csupán a tettesre (közvetett tettesre) és társtettesekre, hanem a részesekre – a felbujtóra és a bűnszervezetre – nézve is irányadó; ezért az intézkedést alkalmazni kell a részesekkel szemben is az általuk a bűncselekménnyel összefüggésben szerzett vagyona. Az intézkedés csak a ténylegesen bekövetkezett vagyongyarapodás kapcsán alkalmazható. Miután ez az elkövetőknél – így a részeseknél is – külön-külön következett be, a vagyonekbevitel is csak külön-külön alkalmazandó velük szemben. Abban az esetben, ha a felbujtó vagy a bűnszervező nem tett szert vagyona, velük szemben nincs helye vagyonekbevitelnek; az intézkedést ilyenkor kizárólag a tettesrel (társtettesrel, közvetett tettesrel) szemben kell a teljes megszerzett vagyona alkalmazni. Akkor azonban, ha a felbujtó vagy a bűnszervező részesedett a tettes (társtettes, közvetett tettes) által megszerzett vagyomból, a vagyonekbevitelt részesedésük mértékéig – mint a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben szerzett vagyona – velük szemben kell elrendelni. Ilyenkor az intézkedés a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel a tettesrel (társtettesrel, közvetett tettesrel) szemben csak az általuk megszerzett vagyona ezt meghaladó részére alkalmazandó.

[113] A büntetőeljárás során nem merültek fel arra vonatkozó adatok, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott milyen arányban osztották meg egymás között a vagyona elleni bűncselekmény elkövetése során megszerzett kb. 225 millió forintot. Ugyanakkor az kétséget kizáró bizonyossággal megállapítható volt, hogy a hozzájuk került pénzügyösszegekből saját vagy hozzátartozóik nevére ingatlant, gépkocsit vásároltak, külföldi utazásukat finanszíroztak, illetőleg Terhelt1 I. rendű vádlott pontosan meghatározott összegben (5.741.162,- forint) a korábbi tartozásait fizette ki. Egyedül Terhelt4 IV. rendű vádlott tekintetében volt megállapítható az a konkrét összeg, amelyet ő a csalárd módon megszerzett pénzek felvételéért kapott, ez 1,5 millió forint volt. A korábbiakban már írtak szerint, sem a vádlottak, sem a hozzátartozók nem tudták hitelesen cáfolni, hogy a megvásárolt ingatlanok vagy gépkocsik vételára nem a bűncselekmény elkövetése során szerzett pénzügyösszegekből lett kifizetve.

[114] Ezért a bűnös úton szerzett vagyona elvonása érdekében a Btk. 74. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdése alapján el kellett rendelni a vagyonekbevitelt Terhelt1 I. rendű vádlottnak és az akkori élettársának, tanú1 vagyoni érdekeltnek a cím1 szám alatti ingatlanban fennálló $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadára, e vádlott anyjának, tanú5nek a tulajdonában álló Honda Civic típusú személygépkocsira, valamint a tartozásként kifizetett 5.741.162,- forint erejéig.

[115] Ugyancsak jogszabályhelyek alapján kellett vagyonekbevitelt elrendelni Terhelt3 III. rendű vádlott Opel Z-C/S típusú személygépkocsijára és az anyjának, név3nak a cím5 szám alatti ingatlanban fennálló 60/80 tulajdoni hányadára is.

[116] Terhelt4 IV. rendű vádlott a tényállás szerint a pénzmosás elkövetése útján 1.500.000,- forinthez jutott, tehát a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján kizárólag e pénzügyösszeg erejéig kell a vagyonekbevitelt elrendelni. Nincs alapja a vagyonekbevitelnek a pénzügyösszegekre és a gépkocsira történő egyidejű elrendelésének, ezáltal ugyanis nem csupán a

bűnös úton szerzett vagyon kerülne elvonásra. Egyébként az ügyiratok tartalma szerint Alfa Romeo 147 típusú személygépkocsi nem került lefoglalásra, annak sorsáról nincs információ, legfeljebb annyi, hogy a forgalomból kivont gépkocsiról van szó.

[117] Önmagában az a körülmény, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott az eljárás során elhunyt, nem zárja ki, hogy a bűncselekmény elkövetése során megszerzett vagyonból a felesége, tanú11 nevére vásárolt BMW típusú személygépkocsi tekintetében szintén a Btk. 74. § (2) bekezdés alapján vagyonekobjázásra kerüljön sor.

[118] Mindezek okán az ítéltábla nem találta alaposnak az érintett vádlottaknak és védőknek, valamint tanú1 és tanú5 vagyoni érdekelteknek a vagyonekobjázásra vonatkozó ítéleti rendelkezések ellen bejelentett fellebbezését.

[119] A bűnjelek lefoglalásának megszüntetésével, és részben a vádlottak részére történő kiadásával, részben az iratok között történő kezelésével kapcsolatban a Be. 320. § (1) bekezdés a) pont és 321. § (1) bekezdés alapján meghozott ítéleti rendelkezések törvényesek. Az ítéltábla ugyanakkor észlelte, hogy a bűnjeljegyzék 10. tétele alatti okiratról nem történt rendelkezés, ezért ezt pótolta. Ezen túlmenően úgy ítélte meg, hogy a Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak tekintetében a visszatartani rendelt mobiltelefonoknak és laptopnak a lefoglalástól eltelt hat év miatt már nyilvánvalóan nincs olyan forgalmi értéke, amely a pénzbüntetés, a pénzösszegre elrendelt vagyonekobjázás vagy a bűnügyi költség teljesítését biztosíthatná. E vagyontárgyak értékesítésének eredményessége és a tényleges bevétel összecszerűsége meglehetősen bizonytalan, így az ítéltábla a visszatartásra vonatkozó rendelkezést – mint szükségtelent – mindhárom vádlott esetében mellőzte.

[120] A törvényszék törvényesen rendelkezett az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről, az e körben hozott ítéleti rendelkezések megváltoztatását kizárólag az indokolta, hogy a másodfokú eljárás során a bűnügy költség egyetemleges viselésével érintett Terhelt2 II. rendű vádlott elhunyt, továbbá az ítéltáblára került benyújtásra Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottaktól, valamint tanú11-től lefoglalt gépkocsik szállításával és tárolásával kapcsolatban felmerült költségekről kiállított jegyzék. Ennek megfelelően Terhelt2 II. rendű vádlott elhalálózása folytán az ítéltábla az írásszakértői díjjal és költséggel felmerült, mindhárom vádlottat egyetemlegesen terhelő, valamint az informatikus szakértő díjával és költségével felmerült Terhelt3 III. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összecszerűségét arányosan csökkentette. A lefoglalt gépkocsi szállításával, illetőleg 2020. július 8-tól 2023. november 30-ig történt tárolásával felmerült 1.350.257,- forint bűnügyi költségéből Terhelt3 III. rendű vádlottat a Be. 574. § (5) bekezdés alapján, méltányosságból mindössze 800.000,- forint megfizetésére kötelezte, különös tekintettel arra is, hogy a lefoglalt gépkocsit legkésőbb az elsőfokú ítélet kihirdetéséig indokolt lett volna a bíróság gazdasági hivatala bűnjel csoportjának átadni. Értelemszerűen az ítéltábla a Terhelt2 II. rendű vádlottat érintően lefoglalt két gépkocsi szállításával és tárolásával felmerült bűnügyi költséget a Be. 575. § (1) bekezdése alapján az államra terhelte.

[121] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla – a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen – a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítéletet Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak vonatkozásában a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[122] Terhelt1 I. rendű vádlott személyi adatai között – a nyilvános ülésen közöltek alapján – az cím2 szám alatti lakcímet kellett a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontja szerinti tényleges tartózkodási helyként feltüntetni, értelemszerűen a cím1 szám alatti cím csak lakcímként került megjelölésre.

[123] Az ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései zárják ki, ugyanis a bűnösség kérdésében az elsőfokú bírósággal ellentétes döntés nem született.

Budapest, 2024. február 15.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023. március 30. napján kihirdetett 28.B.93/2021/82. számú ítélete Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak vonatkozásában – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.145/2023/27. számú határozata folytán – 2024. február 15. napján vált jogerőssé.

Budapest, 2024. február 15.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke